

NATUR- ARRANGEMENTER

Naturvejleder og Grøn Guide
i Frederikshavn Kommune

2012

Tilrettelagt for dig!

Det er med stor fornøjelse, at Center for Park & Vej i 2012 kan præsentere en bredt sammensat symfoni af naturaktiviteter og -arrangementer som et attraktivt tilbud til Frederikshavn Kommunes borgere.

Vi indbyder dig her til aktiviteter og naturoplevelser, som skaber sundhed og trivsel for dig og din familie. Turene har i år særlig fokus på at være tilrettelagt for forskellige målgrupper af borgere med forskellige forudsætninger. Det skal være muligt for alle at opleve og udforske naturens mange værdier og mærke på egen krop, hvad frisk luft og god motion kan gøre ved såvel sanser som humør.

Naturområderne i Frederikshavn Kommune er en vigtig oase for os, når det handler om aktivt friluftsliv, rekreative oplevelser, sundhed og trivsel. Derfor er vi glade for at kunne indbyde dig til mange og forskellige oplevelser igennem dette katalog af naturture med vores Naturvejleder og Grøn Guide. Det hele er tilrettelagt for dig, så nu er der kun tilbage at byde dig velkommen i naturen.

Vi ses derude!

Birthe Dilling Berg
Afdelingsleder

Bo Storm
Naturvejleder

Hanne Lauritsen
Grøn guide

Udgivet af: Frederikshavn Kommune, Center for Park & Vej, 2012
Tryk: Sæby Bogtryk – Oplag: 4500 stk.
Forside-fotos: Linda Mølgård (øverst), Jørgen Jensen (nederst)
Bagside-fotos: Carsten Vestergaard (øverst), Carsten Thomasen (nederst)

Tilgængelighed

Vi forsøger i højest mulig grad at tage hensyn til fx bevægelses-
hæmmende i planlægningen af vores arrangementer. Hvis et
arrangement er særligt egnet er dette angivet i beskrivelsen,
ligesom eventuelle specielle forhold. Du er altid velkommen til
at kontakte os og høre nærmere. Se side 27.

Tilmelding, betaling og mødested

Størstedelen af arrangementerne er åbne og gratis at deltage i –
du skal bare møde op. På enkelte er der tilmelding og betaling.

Når det er aktuelt foregår al **tilmelding og betaling** for
arrangementer elektronisk via www.frederikshavn.dk – du
finder arrangementerne via banneret "Natur-arrangementer"
på forsiden eller ved at søge på "Naturarrangementer". Du kan
betale med kort og få en kvittering samt billet.

Find alle **mødesteder** til arrangementer på Google Maps. Find
linket på www.frederikshavn.dk

Følg os på [facebook.com/naturvejleder](https://www.facebook.com/naturvejleder)

Du kan holde dig løbende opdateret om vores
arrangementer ved at følge med på Facebook.
På siden **[facebook.com/naturvejleder](https://www.facebook.com/naturvejleder)**
– lægger vi løbende billeder ud fra vores
arrangementer, foramtaler, nyheder, konkurrencer mm.

Du er naturligvis også velkommen til at kommentere og
diskutere med os derinde, dele billeder mm. Vi tales ved!

Foto: Jens Ole Sørensens

Cloostårnet ved Frederikshavn har 50-års jubilæum i 2012. Det markeres ved en række arrangementer i og uden på tårnet. Læs mere inde i folderen.

Foto: Erik Christophersen

Voer Å er blandt de få nordjyske vandløb som egner sig til kano- og kajaksejls. Også i 2012 er der arrangementer, hvor du kan stifte bekendtskab med denne måde at opleve naturen på.

Guidede ture giver dig mulighed for at se nogle af de ting, man måske selv overser på den almindelig gåtur. Her er tid til at stoppe op, studere, undres og til at høre historierne bag naturens mange dyr, planter og fænomener.

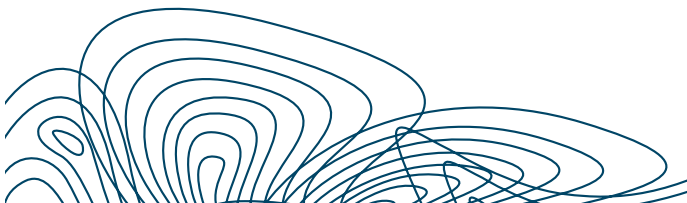
Foto: Linda Mølgaard

Oftentimes bliver oplevelser i naturen højnet af at blive kombineret med et godt måltid mad, en kop kaffe eller andet - fx tilberedt over bål. Også i år er der mulighed for at opleve natur og gastronomi på samme tid.

Arrangementer 2012

Fuglekursus for begyndere	6
Vandretur langs Nordsøstien	6
Rappelling fra Cloostårnet	7
Vandretur i Vandværksskoven og tur i Cloostårnet	7
Hjælp til skrald - affaldsindsamling	7
Vandretur i Bannerslund skov	8
Sov i 60 meters højde (Cloos-tårnet)	8
Bjesktur i Professorens Plantage	9
Naturen set fra en mountainbike	9
Vilde Blomsters Dag	10
Smag af naturen på Grenen	10
Friluftaktiviteter på Rønnerhavnen	11
Vandretur ved Try	11
Aftentur i Voerså	12
Naturen på skinner	13
Hestevognstur på Kragsskovhede	13
Tur med hestevogn, på hesteryg eller i kajak	14
Fisk og krabber på Sæby havn	15
Snorkeldykning på Palmestranden	15
I hugormes fodspor på Hulsig Hede	15
Kanotur på Voer å	16
Europæisk flagermusaften	16
Brug din smartphone i naturen	17
Svampekursus	17
Naturens Dag 2012	18
Vandretur på Nordsøstien	18
Hjorteaften på Gårdbogård	19
Bøf, Brøl og Bordeaux på Bangsbo	19
Træklatring - efterårsskoven set fra oven	20
På udflugt med døden	20
Familieskovtur i Bangsbo Dyrehave med vildtbufferet	20
Vandretur til Niels Juels kanoner m. middag	21
Foredrag om naturperler i Frederikshavn Kommune	22
Juletur i Katsig Bakker	22
Mørketur i Sæbygård Skov	22
Vinterovernatning i Katsig bakker	23

Fuglekursus for begyndere

Tidspunkt: 8/3, kl. 19.00 – 21.30

Mødested: Knivholt Naturcenter, Hjørringvej 180, Frederikshavn

Kursusledere: Ornitolog Kurt Rasmussen og Naturvejleder Bo Storm

Vi har her i Frederikshavn Kommune en masse gode fuglelokaliteter og en masse spændende fugle. Derfor vil vi igen i 2012 lave et fuglekursus for begyndere, hvor vi vil lære en masse om fugle og ikke mindst natur. Hvor finder vi fuglene, hvad hedder de, hvad spiser de og meget andet. Kurset vil veksle mellem teori og ekskursioner i naturen.

Kurset fortsætter på følgende datoer: 11/3 (ekskursion), 19/4, 22/4 (ekskursion) og 10/5.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 8/3.

Pris: 450,- for alle 5 gange inkl. kursusmaterialer.

Vandretur langs Nordsøstien

Tidspunkt: 31/3, kl. 10.45 – 15.45

Mødested: Tennisbanerne, Råsigvej 100, Nielstrup

Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Arkivar Erik Christensen.

Nordsøstien, som går igennem Frederikshavn Kommune, byder på mange oplevelser, og er fyldt med spændende historier og naturoplevelser. Vi har nu gennem de sidste 3 år gået hele vejen fra Voerså og er nået frem til etappen fra Rimmen station til Ålbæk.

Her vil vi gå en fantastisk tur gennem heden og høre om hededyrkning, vandmøller og mennesker, der har boet på egnen. Vi starter ved Tennisbanerne i Nielstrup og tager toget retur fra Ålbæk. Husk penge til toget. Vandreturen er på ca. 15 km. Vandreturen er arrangeret i samarbejde med Fodslaw Frederikshavn.

Rappelling fra Cloostårnet

Tidspunkt: 15/4, kl. 13.00 – 16.00

Mødested: Cloostårnet, Brønderslevvej 61, Frederikshavn

Turleder: Grøn Guide Hanne Lauritsen

Som en majestæt står Cloostårnet der på toppen af bakken. Mon ikke de fleste legebørn har drømt om en tur ned af tårnet – på ydersiden? Vi giver jer nu mulighed for at udfordre jeres højdeskræk og rappelle ned fra 60 meters højde.

I anledningen af Cloostårnets 50 års jubilæum, laver vi i år en række arrangementer i og omkring tårnet. Dette arrangement er det første i rækken. Arrangementet laves i samarbejde med Frederikshavn klatreklub og varetages af uddannede instruktører. I tilfælde af kraftig vind aflyses arrangementet.

Pris: 150,- inkl. årskort til Cloostårnet og de ture du kan nå. Betaling foregår på dagen.

Vandretur i Vandværksskoven og tur i Cloostårnet

Tidspunkt: 17/4, kl. 19.00 – 21.30

Mødested: P-plads v. Cloostårnet, Brønderslevvej 61, Frederikshavn

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Cloostårnet har 50 års Jubilæum i 2012. Det markerer Frederikshavn Kommune med flere aktiviteter i og omkring Cloostårnet. På denne tur vil vi først gå en tur i Vandværksskoven og høre historien om skoven og vandforsyningen i Frederikshavn for mere end 100 år siden. Derefter går vi en tur op i Cloostårnet og nyder udsigten og får en fortælling om landskabet og ser bl.a. Vandværksskoven fra oven. Efter turen er der kaffe i kiosken.

Hjælp til skrald – affaldsindsamling

Tidspunkt: 22/4, kl. 9.30 – 12.00

Mødested: Center for Park & Vej, Knivholtvej 15, Frederikshavn

Turledere: Danmarks Naturfredningsforening og Grøn Guide Hanne Lauritsen

I Park & Vej støtter vi op om Danmarks Naturfredningsforenings årlige affaldskampagne. Sidste år deltog 25.000 personer, der samlede affald rundt omkring i hele Danmark. I 2012 byder vi på en kop morgenkaffe hos Park & Vej, hvorefter vi går ud i byen og samler, hvor der er mest behov.

Vi har alt grej til rådighed: handsker, poser, snappere mm. Så mød op, hvis du vil være med til at gøre affaldsproblematikken synlig.

Vandretur i Bannerslund skov

Tidspunkt: 8/5, kl. 19.00 – 21.30

Mødested: P-pladsen ved Hundeskoven på Strandbyvej v. Strandby

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Bannerslund skov blev plantet for 15 år siden. Den har efterhånden vokset sig stor, og byder på rigtig mange naturoplevelser og hemmelige steder. Vi vil gå en tur i skoven og se, hvordan den er vokset og bl.a. høre om oldtidsfundene fra jernalderen ved Uglestedet. Er vi heldige, ser vi noget af råvildtet, som sikkert er fremme på markerne. En hyggelig forårstur.

Sov i 60 meters højde i Cloostårnet

Tidspunkt: 11/5, kl. 17.00 – 12/5, kl. ca. 10.00

Mødested: Cloostårnet, Brønderslevvej 61, Frederikshavn

Turleder: Grøn Guide Hanne Lauritsen

Har du lyst at sove i 60 meters højde og se Frederikshavn by gå i seng og stå op igen næste morgen? Så er muligheden her for at sove i toppen af Cloostårnet med udsigt til den nyudsprungne bøgeskov.

Vi laver aftensmad i fællesskab på bål i området nedenfor tårnet. Vi indretter os for natten i tårnet og hygger os. Hvis vejret er til det, kigger vi stjerner og hører historier om stjernebillederne. For de morgenfriske er der mulighed for at se solopgangen fra tårnet og måske gå en tur for at se og høre naturen vågne. Når vi kommer tilbage, får vi morgenmad og rydder op, hvorefter turen er slut.

Praktiske oplysninger: Medbring sovepose, et godt liggeunderlag (der er betongulv) og toiletsager samt praktisk tøj efter vejret. Efter tilmeldingsfristen modtager du en e-mail med flere praktiske oplysninger.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 7/5.

Pris: 150,- (voksen), 75,- (børn) Inkluderet i prisen er årskort til Cloostårnet.

Bjesktur i Professorens Plantage

Tidspunkt: 7/6, kl. 19.00 – 21.30

Mødested: P-pladsen på Solsbækvej, 6 km syd for Sæby

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Bjesk, urter og bær. Livets vand og mange andre historier er noget af det, vi skal høre om på denne dejlige plet syd for Sæby. Vi skal høre om, hvordan man laver sin egen bjesk og lære nogle af de mange bjeskplanter at kende. Og hvem ved, måske en lille smagsprøve.

En dejlig skov tæt på vandet, hvor vi måske kan være heldige at se mosehornugle eller nogle af de mange havfugle som ses langs kysten. Herregårdenes Bjesklaug sponsorerer smagsprøver.

Naturen set fra en mountainbike

Tidspunkt: 9/6, kl. 13.30 – ca. 15.30

Mødested: P-plads v. Møllehuset, Møllehus Allé 45, Frederikshavn

Turleder: Grøn Guide Hanne Lauritsen

Dette er en tur for nye på mountainbike. Ved du ikke om mountainbike er noget for dig, så er der her muligheden for at finde ud af det. Vi kører en stille tur rundt i nogle af vores dejlige skove. Tempoet er så alle kan være med.

Vi starter ved Møllehuset og kører bl.a. i noget af Bangsbo-skoven og i Vandværksskoven. Vi vil undervejs nyde skoven og høre om, hvor og hvordan man må færdes på mountainbike i vores skove og i det åbne land. Vi cykler i ca. 1½ – 2 timer.

Har man selv cykel med er det gratis at deltage – men tilmelding er nødvendigt. Der er mulighed for at leje cykel, som vil blive transporteret til og fra startstedet.

Tilmelding og evt. betaling på www.frederikshavn.dk senest 6/6.

Pris: 300,- for leje af cykel inkl. hjelm.

Vilde Blomsters Dag

Tidspunkt: 17/6, kl. 15.00 – 17.00

Mødested: Skærum Kirke, Sludstrupvej 7, Frederikshavn

Turledere: Botaniker Marianne Kristiansen og Naturvejleder Bo Storm

Vilde Blomsters Dag bliver hvert år markeret med ture i hele Danmark. Her i Frederikshavn Kommune vil vi gå en tur i området ved Skærum Kirke og se, hvad der gemmer sig af smukke blomster langs vejen. Ved engene langs Skærum Å plejer vi at finde orkideer og de gamle stendiger omkring kirken gemmer på spændende flora.

Turen er velegnet for kørestolsbrugere.

Smagen af naturen på Grenen

Tidspunkt: 27/6, kl. 11.00 til 18.00

Mødested: Restaurant De 2 Have, Grenen, Fyrvej 42, Skagen

Turledere: Naturvejleder Bo Storm, Grøn Guide Hanne Lauritsen og indehaver af restaurant De 2 Have, Henrik Tachau Kristensen

Der findes mange gode ting i naturen, du selv kan gå ud og plukke og efterfølgende gå hjem og bruge i madlavningen. På Grenen findes mange muligheder. Vi vil på denne dag selv prøve både at finde og tilberede forskellige smagsprøver med naturens produkter i selskab med dygtige kokke.

Vi starter med kaffe, en hjemmebagt bolle og en lille bjesk, hvorefter vi får en introduktion til dagen. Derpå vandrer vi en tur ud i naturen rundt omkring Grenen og vender tilbage ved 14.00 tiden, hvor vi får en lille forfriskning. Resten af eftermiddagen laver vi i fællesskab nogle lækre smagsprøver af det, vi har fundet og hygger os, hvorefter vi slutter dagen.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 22/6.

Pris: kr. 250,- inkl. spising og drikkevarer

Friluftaktiviteter på Rønnerhavnen

Tidspunkt: 30/6, kl. 11.00 – 15.00

Mødested: Kajakklubben, Rønnerhavnen, Nordre Strandvej 60, Frederikshavn

Turledere: Grøn Guide Hanne Lauritsen og instruktørerne i Kajakklubben og Koraldyk

Har du lyst til at prøve om vandsport er noget for dig? Så har du muligheden nu. Kajakklubben stiller instruktører og kajaker til rådighed, så du kan prøve forskellige typer kajaker under kyndig vejledning. Koraldyk giver mulighed for, at du under kontrolrede forhold kan prøve at dykke med flasker. Vi stiller simpelthen en container op og fylder den med vand. For de helt små, vil der være mulighed for at låne net til at fiske med og røre og se på fisk i bassin.

Arrangementet er gratis, og der vil være mulighed for at købe forfriskninger på stedet. Bemærk: Børn skal være ifølge med voksne.

Vandretur ved Try

Tidspunkt: 31/7, kl. 19.00 – 22.00

Mødested: Butikken Rødbeden, Tryvej 89, Østervrå

Turledere: Naturvejleder Bo Storm og blomsterdekoratør Anja Mose

Ved Try findes en af Danmarks største langdysser fra stenalderen og et fantastisk landskab med bakker og dale, og en af Vendsyssels mest vandrige åer, nemlig Voer Å.

Vi skal ud og gå en tur i naturen og se, hvad der sker "netop nu" og høre om oldtiden, landskabet og naturen. Når vi kommer tilbage, er der kaffe i Rødbeden. Rødbeden holder til i det gamle missionshus i Try, og der kan man købe kunsthåndværk, blomsterdekorationer og meget mere. Her vil Anja Mose fortælle om forskellige typer dekorationer.

Naturen på skinner

Tidspunkt: 2/8, formiddag. Præcist tidspunkt annonceres senere.

Mødested: Banegården i Frederikshavn, Havnepladsen 30

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

At betragte landskabet fra vinduet i et tog er altid en dejlig oplevelse. Men hvad er det, du ser, hvilke historier gemmer sig derude på turen mellem Frederikshavn og Skagen? På denne tur vil vi køre langsomt med toget og holde pauser undervejs. Vi vil bl.a. høre om Elling Å skibet, Kragsskov Mølle ved Jerup, Hulsig Hede og ikke mindst dyrelivet.

I Ålbæk holder vi en lille pause, hvor der er mulighed for en kop kaffe. Ved ankomsten til Skagen er der mulighed for at gå en tur i byen på egen hånd inden toget returnerer til Frederikshavn. Afgang i løbet af formiddagen. Se nærmere tidspunkt på www.frederikshavn.dk i tiden op til.

Turen er meget velegnet for kørestolsbrugere, og der er handicap-toilet i toget.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 1. august. Har man ikke netadgang kan tilmelding ske på tlf. 2948 6001.

Pris: kr. 100,- inkl. returrejse

Foto: Harald Wormstrup

Aftentur i Voerså med hjorteburger og vinsmagning

Tidspunkt: 2/8, kl. 17.30

Mødested: Nørgård, Østkystvejen 310 lige nord for Voerså

Turledere: Bo Storm og Jens og Birgit Burskov

Ved Voerså bor en hjorteavler, som tillige avler mange grøntsager. Han bor i et skønt område, hvor naturen er i fokus. Vi vil på denne tur, som vi laver i samarbejde med hjorteavler Jens Burskov, gå en tur i området og se hans hjorte og høre, hvordan man avler hjortevildt under hegn.

Vi vil gå en tur uden om Voerså by og se kommunens vandløbsrestaurering ved Strengsholt Bæk. Efter turen, som er på knap 2 km, vender vi tilbage til udgangspunktet, hvor der serveres en burger, som er lavet af Kronvildtkød og lokale grøntsager. Maden tilberedes i samarbejde med restauratør Frank Størup.

Pris: kr. 100,- inkl. 1 burger og 1 glas vin.

Under spisningen er der mulighed for Vinsmagning ved Vinspecialisten, Jette Sørensen i Sæby. For børnene er der pandekagebagning sammen med spejderne i Voerså.

Arrangementet er lavet i samarbejde med Voerså Borgerforening, Hjorteavler Jens Burskov, Restauratør Frank Størup og Vinspecialisten v. Jette Sørensen.

Hestevognstur på Kragsskovhede

Tidspunkt: 7/8, kl. 18.00 – 22.00

Mødested: P-pladsen ved rundkørslen, ved Skagensvej 422, Jerup

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Naturen ved Statsfængslet på Kragsskovhede er en fantastisk perle. Her findes store vidder, ro og ikke mindst en masse kronvildt og

ynglende traner. På denne tur i hestevogn vil vi køre i landskabet og nyde naturen. Måske er vi heldige at se noget af det kronvildt, som er derude i stort antal.

Undervejs holder vi en lille pause, hvor vi får en lækker sandwich og et glas rødvin. Da arealet normalt er lukket for offentligheden, er denne tur en unik mulighed for at se og høre, hvordan et åbent fængsel fungerer, og hvordan det startede. Arrangementet er lavet i samarbejde med Statsfængslet på Kragsskovhede.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 6/8.

Pris: 350,- inkl. mad og drikke

Tur med hestevogn, på hesteryg eller i kajak

Tidspunkt: 9/8, kl. 09.00

Mødested: Mødested oplyses efter tilmelding

Turledere: Naturvejleder Bo Storm, Betty Stechlich Petersen samt Friluftsrådet.

I Frederikshavn kommune er der et utal af ridemuligheder tværs igennem kommunen og rigtig gode forhold for kajakroning langs vores kyst. Vi vil med støtte fra forskellige friliftsorganisationer prøve at sætte fokus på nogle af de muligheder, der findes.

Denne dag vil der være mulighed for at bevæge sig i kajak fra Voerså i syd til Sæby og på hesteryg eller i hestevogn fra Skæve til Sæby. Her samles alle deltagere så på havnen, hvor der vil være fællesspisning. Et opdateret program vil kunne ses på www.frederikshavn.dk umiddelbart inden arrangementet.

Tilmelding skal ske til Bo Storm på e-mail: bost@frederikshavn.dk eller på 2948 6001. Ring evt. for nærmere information.

Fisk og krabber på Sæby havn

Tidspunkt: 9/8, kl. 13.00 – 16.00

Mødested: Sæby Havn ved Ro- og Kajakklubben, Havnen 3, Sæby

Turledere: Grøn Guide Hanne Lauritsen og Friluftvejleder Flemming Christensen

Kom til en hyggelig familieeftermiddag i dejlige omgivelser på Sæby Havn. Rør ved en fisk og se hvilke fisk, der fanges i havet lige uden for Sæby. Lån net og spande til selv at gå på opdagelse på det lave vand. Vær med i krabbevæddeløb, lån en vandkikkert og se livet i vandet.

Bemærk! Børn skal være ifølge med voksne.

Snorkeldykning på Palmestranden

Tidspunkt: 11/8, kl. 13.00 – 16.00

Mødested: Palmestranden, Nordre strandvej 22, Frederikshavn

Turledere: Grøn Guide Hanne Lauritsen og medlemmer fra Frederikshavn Sportsdykkerklub

Hvordan ser det ud under vandet, lige der hvor vi bader? Kom og prøv at snorkeldykke og undersøg en verden, du normalt ikke ser. Frederikshavn Sportsdykkerklub tilbyder vejledning og udlån af udstyr, så du kan prøve under betryggende forhold.

Palmestranden er valgt til arrangementet, da her er meget lavvandet og samtidig kan der være noget spændende at se langs høfderne. Der vil alt efter vejret og forholdene måske blive arrangeret andre aktiviteter. Mød op og se hvad der sker.

I hugormes fodspor på Hulsig Hede

Tidspunkt: 15/8, kl. 18.30 – 21.30

Mødested: Ved kirken, Hulsigvej 2, Hulsig

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Hulsig Hede er en perle og ligger tæt på Skagen. Her findes en unik natur, som rummer mange sjældenheder og ikke mindst en masse hugorme. På turen vil vi se, om vi kan finde dem og høre om deres spændende levevis. Vi vil se den flotte hede, blomsterne, dyrelivet og høre historierne om sandflugt og tilblivelse af Skagen Odde. Vi vil se, hvor langt Frederikshavn Kommune er kommet med naturplejen, og høre hvordan heden plejes.

Kanotur på Voer å

Tidspunkt: 18/8, kl. 11.00 – ca. kl. 16.00

Mødested: Trekanten i Præstbro, græsarealet i vestenden af Hovedgaden ned til Voer Å.

Turledere: Grøn Guide Hanne Lauritsen og Naturvejleder Bo Storm

Oplev Voer Å fra vandsiden på en kanotur, der kan klares af familier og nybegyndere. Vi starter i Præstbro og padler roligt ned gennem det smukke ålandskab. I vil blive introduceret til teknikker, der gør det lettere at styre kanoen. Vi holder frokostpause undervejs, så medbring selv madkurv, drikke og praktisk tøj, alt efter vejret. Tag også gerne skiftetøj med, vi har vandtætte poser, I kan låne. Vi slutter på Voerså Havn, hvor vi serverer kaffe/kakao og kage ved bålet.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 10/8.

Pris: 150,- (voksen), 75,- (børn)

Europæisk flagermusaften

Tidspunkt: 24/8, kl. 20.00 – 22.00

Mødested: Plantagen v. indgangen til Fladstrand kirke, Kirkegårds Allé 21, Frederikshavn

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Rundt i hele Europa afholdes der flagermusarrangementer denne weekend for at sætte fokus på dette spændende fredede pattedyr. I Danmark findes 13 arter flagermus og inde i Frederikshavn by, kan man ofte træffe tre slags.

Vi vil i Plantagen og på Frederikshavn Kirkegård gå en tur og se, om vi kan være heldige at finde disse spændende dyr. Vi vil tage en snak om, hvad man gør, hvis man har flagermus på loftet. Vi vil bevæge os rundt med bat-detektorer, et apparat som gør, at man kan høre deres hørfrekvente skrig. En spændende aften, hvis man tør.

Arrangementet er velegnet for kørestolsbrugere, da vi går rundt på gode stier i parken.

Brug din smartphone i naturen

Tidspunkt: 28/8, kl. 19.00 – 21.00

Mødested: Knivholt Naturcenter, Hjørringvej 180, Frederikshavn

Turledere: Peter Møller Rasmussen og Hanne Lauritsen

I dag findes der masser af muligheder for at bruge din telefon (smartphone) ude i naturen. Har du adgang til internettet og applikationer (små programmer) på mobilen, kan du bruge telefonen til at blive klogere på bl.a. dyreliv, natur, kultur og historie. Du kan også finde ruter, seværdigheder og turforslag. Det kan dog være svært at komme i gang og danne sig et overblik over alle funktionerne.

Frederikshavn Kommune deltager i det nordiske EU-projekt Re-kreative Ruter, som har udviklet et program til telefoner af typen iPhone og Android – til brug i naturen. Vi bruger nogle timer på at introducere de forskellige muligheder i dette system, men indrager også de mange alternativer, som er på markedet.

Husk at medbringe en fuldt opladet telefon med et fungerende abonnement på datatrafik. Der vil ikke være teknisk assistance på dagen, kun hjælp til opsætning og brug af selve programmerne.

Svampekursus

Tidspunkt: 31/8, kl. 18.30 – 21.30 + 1/9, kl. 9.00 – ca. 15.00

Mødested: Knivholt Naturcenter, Hjørringvej 180, Frederikshavn

Turledere: Naturvejleder Bo Storm, svampeekspert Henning Christensen og Anne Grethe Eriksen

Vi har en masse forskellige svampe rundt omkring i naturen. Du ser dem, når du færdes i naturen, og mange tænker på om de kan spises, hvad de hedder osv. Vi har derfor valgt at lave et aftenkursus kombineret med en tur i naturen og efterfølgende svampemad. Det bliver en anderledes måde at lære noget om svampe på. Kurset er tilrettelagt for både nye og erfarne svampesamlere.

På førstedagen vil vi gennemgå de forskellige svampetyper, hvad de kan bruges til, og vi lærer hvilke svampe, vi skal passe på ikke at spise. Lørdag skal vi ud på forskellige lokaliteter i kommunen. Vi starter med fælles morgenkaffe. Husk evt. selv en lille madpakke til turen. Efter turen samles vi og laver en svamperet.

Arrangementet er velegnet for kørestolsbrugere.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 30/8.

Pris: kr. 275,- inkl. spisning.

Naturens Dag 2012

Tidspunkt: 9/9, kl. 13.00 – 16.00

Mødested: Knivholt Naturcenter, Hjørringvej 180, Frederikshavn

Turledere: Grøn Guide Hanne Lauritsen, Naturvejleder Bo Storm og medlemmer fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite.

Naturens Dag arrangeres hvert år af Danmarks Naturfredningsforening med den hensigt at få flere børn ud i naturen. Derfor laver vi på denne dag aktiviteter rettet mod børn. I kan prøve at lave tegnekul på bål, bage brød med brændenælder, fiske efter dyr i søen, gå på opdagelse i skoven, lave spændende ting af materialer fra naturen og meget andet. Så tag børnene med til en hyggelig søndag eftermiddag på Knivholt, hvor der også er mulighed for at tage madkurv med og at gå en tur i skoven.

Vandretur på Nordsøstien

Tidspunkt: 22/9, kl. 10.00 – ca. 15.00

Mødested: Ålbæk Station, Stationsvej 21, Ålbæk

Turleder: Naturvejleder Bo Storm og Arkivar Erik Christensen

Nordsøstien som går igennem Frederikshavn Kommune, byder på mange oplevelser, og er fyldt med spændende historier og naturoplevelser. Vi har nu gennem de sidste 3 år gået hele vejen fra Voerså og er nu nået frem til etappen fra Ålbæk til Hulsig. Her vil vi gå en fantastisk tur gennem heden og høre om hededyrkning og sandflugtens hærgen og høre om de mennesker, der har boet på egnen.

Vi starter ved Ålbæk station og går til Hulsig og tager toget retur. Husk penge til toget. Vandreturen er på ca. 15 km. Vandreturen er arrangeret i samarbejde med Fodslaw Frederikshavn.

Hjorteaften på Gårdbogård

Tidspunkt: 27/9, kl. 17.00 – 21.00

Mødested: Gårdbogård, Gårdbovej 300, Ålbæk

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Ved herregården Gårdbogård er der en fantastisk natur med mange spændende steder, hvor man kan være heldig at se og høre hjortevildt i brunst. Vi vil denne aften gå rundt i naturen omkring Gårdbogård og se, om vi kan høre dette fantastiske hjortevildt i den frie natur.

Efter turen er der tændt bål på gårdspladsen på Gårdbogård, og vi skal have en lækker hjortegryde fra Aalbæk kro med tilhørende vin. Arrangementet er lavet i samarbejde med Raabjerg Aalbæk Jagtforening samt ejer Svend Åge Christiansen og Aalbæk Kro.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 25/9.

Pris: kr. 190,- voksne, kr. 100,- børn

Gårdbogård

Bangsbo

Foto: Morten Jacobsen (Bangsbo)

Bøf, Brøl og Bordeaux på Bangsbo

Tidspunkt: 5/10, kl. 18.30 – 22.00

Mødested: Riddersalen på Bangsbo Museum, Dr. Margrethesvej 6, Frederikshavn

Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Arkivar Erik Christensen

Vildtaftener har man holdt siden middelalderen. En fest hvor jægerne og ikke mindst herremanden festede og skålede og blev underholdt som afslutning på en jagtdag. I den tidligere ejers tid blev der også holdt vildtaften på Bangsbo Hovedgård, og vi vil prøve at genskabe ånden og hyggen denne aften med god mad fra kronvildt, rødvin, jagthornsmusik og anekdoter fra 1900 tallets vildtaftener.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 2/10.

Pris: 395,- inkl. drikkeelse.

Træklatring – efterårsskoven set fra oven

Tidspunkt: 7/10, kl. 13.00 – 16.00

Mødested: Knivholt Naturcenter, Hjørringvej 180, Frederikshavn.
Følg pilene til Knivholt skov.

Turleder: Grøn Guide Hanne Lauritsen

Prøv at klatre op i et stort bøgetræ og se efterårsskoven fra oven. Der vil være både høje og lidt mindre høje træer at forsøge sig med. Der er naturligvis sikring på, så du kan komme højere op end du ellers ville turde – uden risiko for at falde ned.

Vi har alt nødvendigt udstyr. Børn kan også være med. Tag praktisk tøj på og få en fantastisk oplevelse i toppen af et bøgetræ. Arrangementet laves i samarbejde med Frederikshavn klatreklub og varetages af uddannede instruktører.

I tilfælde af kraftig regn aflyses arrangementet.

På udflugt med døden

Tidspunkt: 13/10, kl. 10.00 – 16.00

Mødested: Center for Park & Vej, Knivholtvej 15, Frederikshavn

Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Museumsinspektør Lone Andersen

I Frederikshavn Kommune har vi flere steder, hvor der har været ofringer og hængninger siden oldtiden. Fund af døde mennesker i moser og gamle gravpladser findes overalt, og måske kender du ikke historierne.

Vi skal på denne tur i bus køre rundt til de skæbnesvangre steder, og vi vil ind i gravhøjene og høre en barsk og blodig historie. På turen vil der være uhyggelige møder med oldtidsofringer på den ene eller den anden måde. En spændende og anderledes tur.

Turen er også velegnet for børn. Medbring selv mad og drikke.

Turen er gratis, men kræver tilmelding på www.frederikshavn.dk senest 11/10.

Familieskovtur i Bangsbo Dyrehave med vildtbuffet

Tidspunkt: 14/10, kl. 10.30

Mødested: P-pladsen ved Møllehuset, Skovalleen 45, Frederikshavn

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Efteråret i Bangsbo er utrolig smukt. Efterårsfarverne fra de mange løvtræer danner rammen om store naturoplevelser, og en gåtur inden en dejlig middag er fantastisk.

Vi mødes foran restaurant Møllehuset og går en tur gennem Bangsbo Botaniske Have. Vi går ind i Bangsbo Dyrehave og ser på hjorte og til Pikkerbakken for så at vende tilbage til restauranten. Undervejs vil der blive fortalt muntre historier og jagthornsblæsere vil underholde med musik. I pausen serveres der rødvinstoddy til de voksne og saftvand til børnene.

Tilbage ved restauranten serveres en stor vildtbuffet.

Tilmelding til hele arrangementet direkte til restaurant Møllehuset, tlf. 98434400 – senest på dagen.

Pris: 245,- voksne, 130,- børn – inkl. spisning

Familievandretur til Niels Juels kanoner m. middag

Tidspunkt: 21/10, kl. 10.30

Mødested: P-pladsen ved Møllehuset, Skovallen 45, Frederikshavn

Turleder: Historiker Kenneth Christensen

Ved Pikkerbakken ligger en masse bunkers lavet af tyskerne i perioden 1940 til 1945. Vi skal på denne tur gå en tur til de mange bunkers og høre historien om besættelsestiden i Frederikshavn og historier om tiden ved Pikkerbakken og i Frederikshavn.

Undervejs serveres en rødvinstoddy til de voksne og saftvand til børnene. Tilbage ved Møllehuset serveres en lækker menu lavet med et islæt af historiens vingesus.

Tilmelding til arrangementet direkte til Møllehuset på tlf. 9843 4400 – senest på dagen.

Pris: kr. 245,- voksne, kr. 130,- for børn – inkl. spisning.

Foredrag om naturperler i Frederikshavn Kommune

Tidspunkt: 6/11, kl. 19.00

Mødested: Sæby Bibliotek, Rådhuspladsen 1, Sæby

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Vi har her i kommunen rigtig mange dejlige naturperler. De ligger rundt omkring i hele kommunen og giver vores skovgæster mange oplevelser året rundt. Mange kender måske ikke alle stederne, eller også kender man ikke historierne, eller hvad man finder derude. Vi skal igennem et stort og flot foredrag i billeder krydret med musik, høre og se nogle af de mange fantastiske steder. Vinspecialisten i Sæby v. Jette Sørensen sponsorerer en lille smagsprøve i pausen. En aften med naturoplevelser på lærredet.

Arrangementet er lavet i samarbejde med Sæby Bibliotek.

Tilmelding til biblioteket på tlf. 9845 9300 eller på biblioteket.

Juletur i Katsig Bakker

Tidspunkt: 2/12, 13.30 – 15.30

Mødested: P-pladsen i Katsig Bakker, Katsigvej ved Skærum

Turledere: Naturvejleder Bo Storm og indehaver af Rødbeden Anja Mose samt medlemmer fra Dansk Ornitologisk Forening i Frederikshavn

Julen nærmer sig og vi samles ofte i familien for at hygge os inden dørene ved stearinlysets skær. Familiehygge er også at komme ud og gå en tur sammen og samle ind til julens dekorationer. Dette er målet på denne tur. Vi vil finde mosser, laver og grene som rigtig sat sammen til en dekoration, giver en hilsen fra skoven, når den står hjemme i stuen. Vi vil få lov til at finde pyntegrønt og klippe lidt grene til vores egen dekoration.

Medlemmer fra Dansk Ornitologisk Forening vil vise eksempler på god fuglemad og fortælle om vinterens fugle. Indehaver af Rødbeden Anja Mose vil vise, hvordan man laver en juledekoration af naturens materialer.

Mørketur i Sæbygård Skov

Tidspunkt: 17/1 2013, kl. 19.30 – 21.30

Mødested: Tennisbanerne i Sæbygård Skov, Kildevej 59, Sæby

Turleder: Naturvejleder Bo Storm

En gåtur i mørket er noget, der gør mange mennesker bange. Man bruger andre sanser, idet man ikke kan se, og specielt hørelsen kommer i brug. Mange tror at dyrene går til ro, men der er faktisk mange dyr, der netop er vågne om natten.

På denne anderledes gåtur vil vi høre om nataktive dyr og lytte efter ugler, som ofte høres i Sæbygård skov. Vi skal også have en fortælling om overtro. Efter gåturen er Nordjyske Bank vært ved en kop varm kakao ved bålet.

Vinterovernatning i Katsig bakker

Tidspunkt: 25/1 2013, kl. 17.00 – 26/1, kl. ca. 10.00

Mødested: P-pladsen i Katsig bakker, Katsigvej ved Skærum

Turleder: Grøn Guide Hanne Lauritsen

Denne tur vil være noget helt nyt for mange. Vi vil prøve at overnatte ude midt på vinteren. Det er mørkt, og det kan være koldt. På den anden side kan det være rigtig hyggeligt at sidde omkring bålet og snakke og få historier. Og på denne tid af året kan der være de mest fantastiske stjernehimler. Vi får aftenen til at gå med at lave mad på bål, styrke os med varm kakao og måske gå en tur i pandelampens skær. Vi skal slå lejr – enten i lavutelt eller i den gamle fårehytte.

Turen kræver I har et godt liggeunderlag og en god sovepose – eller at I supplere sommerposen med en ekstra dyne. Alt jeres udstyr kan køres til pladsen. Turen er slut efter morgenmaden, og der er ryddet op. Efter tilmeldingsfristen modtager du en e-mail med flere praktiske oplysninger.

Er du i tvivl, om du har udstyr til turen, er du velkommen til at ringe til Hanne Lauritsen på 2948 6174 og få gode råd.

Tilmelding og betaling på www.frederikshavn.dk senest 22/1.

Pris: 150,- (voksen), 75,- (børn)

Faciliteter i det grønne

Frederikshavn Kommune har mange faciliteter rundt om i de grønne områder, som kan bruges af alle. Tilbuddene gør det nemmere at være aktiv og opholde sig i naturen.

Skovhuset i Bangsbo

Skovhuset i Bangsbo ligger smukt midt i Bangsbo Dyrehave. Stedet bruges til forskellige arrangementer med fokus på naturen og specielt hjortevildt. Der er mulighed for at booke Skovhuset med Naturvejleder. Foreninger, grupper eller lignende kan få en rundvisning i Bangsbo Dyrehave. Ring hvis I er interesserede. Kontaktinformation bagerst i folderen.

Skovlegepladsen

Skovlegepladsen ligger smukt i Bangsbo Dyrehave med udsigt over Bangsbo Å. Her kan børn lege under trækroneerne, og der er mulighed for at tilberede medbragt mad i bålhytten. Der er vand ved legepladsen. Toilettet ligger ved Museet.

Knivholt Hovedgård: Naturcenter, bålhytte og madpakkerum

Naturcenteret på Knivholt danner rammen om bl.a. undervisning og offentlige ture i den dejlige natur i området.

Den nye bålhytte på Knivholt kan bruges af lejrskoler eller andre, der har lyst til at overnatte i hyggelige omgivelser. Der er langbål i midten. Der kan sove op til 40 personer. Det koster 200 kr. at leje hytten. Hytten bookes hos Olav Madsen på tlf. 4094 4855.

Madpakkerummet indeholder fine faciliteter til at sidde og spise og er åbent hver dag hele året. Se også www.knivholt.dk

Shelters

Der findes tre shelterpladser i de kommunale skove. En ved Knivholt Hovedgård, en ved Jerup Strand og en i Professorens Plantage syd for Sæby. Derudover findes der naturligvis private shelters.

Alle pladserne er frit tilgængelige med vand og offentlige toiletter i nærheden. De kan ikke bookes i forvejen. Se i øvrigt "Naturen på nettet" ang. muligheder for at finde faciliteter på nettet.

Fugletårn

Der er fire fugletårne i kommunen. Et ved Elling Å, et ved Donbæk, et i Bannerslund Plantage, Knivholt Skov og et i Tolshave Mose. Se i øvrigt "Naturen på nettet."

Hundeskoven

I Bannerslund Skov (Strandbyvej ved Frederikshavn) findes en dejlig hundeskov, hvor hunde kan boltre sig frit sammen med deres ejere. Hundeskoven byder på såvel åbne som skovbevoksede arealer. Der er en overdækket hytte og p-plads ved siden af.

Hjertestier

I samarbejde med Hjerteforeningen har Center for Park & Vej anlagt to hjertestier på kommunale arealer i henholdsvis Gybels Plantage i Sæby og i Knivholt Skov ved Frederikshavn. Læs mere på www.hjertestidk.dk

Naturen på nettet

Du kan finde mange gode informationer om naturen overalt i Frederikshavn Kommune på følgende hjemmesider:

www.facebook.com/naturvejleder

Her kan du komme i kontakt med Naturvejleder og Grøn Guide, stille spørgsmål, se billeder, foromtaler og meget andet.

www.frederikshavn.dk

Her finder du Naturvejledningen ved at søge på det i feltet øverst på siden. Du finder også samtlige arrangementer i denne folder ved at følge banneret "Natur-arrangementer" på forsiden eller ved at søge på Naturarrangementer i søgefeltet.

www.udinaturen.dk & nordjylland.friluftsguiden.dk

To forskellige portaler for naturen i Danmark og i nordjylland. Her finder du bl.a. de faciliteter, som er nævnt på disse sider. På sigt vil du kunne finde samtlige faciliteter, inkl. stier og ruter i naturen, på disse hjemmesider, efterhånden som de bliver lagt ud.

Center for Park & Vej

Center for Park & Vej står for drift, formidling og udvikling af Frederikshavn Kommunes grønne områder, natur og skove – herunder natur- og miljøvejledning. Men det er blot ét af vores ansvarsområder.

Udover at passe de kommunalt ejede skove, åer, hedeområder, fredninger, enge og øvrige naturområder, har vi også det overordnede ansvar for anlæg og drift af kommunale veje og stier, renholdelse og glatførebekæmpelse (vinterberedskab) samt kontrol med gravearbejder.

Kontakt

Du kan altid kontakte Center for Park & Vej, hvis du har spørgsmål til vores arbejde eller har brug for hjælp. Du kan også kontakte Naturvejlederen eller Grøn Guide direkte. Find kontaktinformationer på næste side.

Center for Park & Vej

Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn

Telefon: 9845 5000

E-mail: parkogvej@frederikshavn.dk

Internet: www.frederikshavn.dk

Besøgsadresse: Knivholtvej 15, 9900 Frederikshavn

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Naturvejleder & Grøn Guide

Har du spørgsmål om natur og miljø, eller ønsker du hjælp til et arrangement i naturen, så kontakt Naturvejleder Bo Storm eller Grøn Guide Hanne Lauritsen. Vi er natur- og miljøvejledere i Frederikshavn Kommune, og som indbygger i kommunen kan du benytte dig af vores viden. Vi laver selv arrangementer, holder oplæg og deltager i ture og arrangementer for skoler, institutioner og foreninger. Betaling kan forekomme.

Herudover hjælper vi dig, hvis du har en god idé til for eksempel et naturgenopretningsprojekt, en dag med affaldsoprydning i naturen eller lignende.

Læs mere på www.frederikshavn.dk - søg på "Naturvejledning"

Kontakt

Naturvejleder Bo Storm

Tlf.: 9845 6322
Mobil: 2948 6001
E-mail: bost@frederikshavn.dk

Grøn Guide Hanne Lauritsen

Tlf.: 9845 6323
Mobil: 2948 6174
E-mail: hlau@frederikshavn.dk

Postadresse:

Rådhus Allé 100
 9900 Frederikshavn

I denne folder har vi samlet alle de kommunale arrangementer, som Naturvejleder og Grøn Guide i Frederikshavn Kommune afholder i 2012. Der er noget for enhver smag.

Langt de fleste af arrangementerne er åbne for alle og deltagelse er gratis. Enkelte kræver tilmelding og nogle også betaling. Læs mere på www.frederikshavn.dk - søg på "naturarrangementer".

Yderligere information

Naturvejleder Bo storm, tlf. 2948 6001 / bost@frederikshavn.dk

Grøn Guide Hanne Lauritsen, tlf. 2948 6174 / hlau@frederikshavn.dk

